

N:o 41.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 April 1880, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om antagande af en lag om afveckling medelst administration.

Uti en inom Första Kammaren afgifven och till Lag-Utskottet remitterad motion, N:o 33, hemställer Herr *A. O. Wallenberg* »det Riksdagen för sin del behagade besluta om Lag om afveckling medelst administration af följande lydelse:

§ 1.

Vill köpman, som inställt sina betalningar, men om hvilkens försättande i konkurstillstånd yrkande ännu ej blifvit väckt, öfverlemna sitt bo till *afveckling medelst administration*, och har han fört sådana böcker, som i Kongl. förordningen den 4 Maj 1855 om handelsböcker omförmälas, då må trenne eller flera af hans borgenärer genom kungörelse i allmänna tidningarne kalla samtliga borgenärer att å tionde dagen från kungörelsens införande sammanträda för att öfverlägga och besluta om *afveckling medelst administration*; och skola alla kände borgenärer under rättas om sammanträdet genom särskilda kallelsebref, hvilka böra till dem med posten ofördröjligen afsändas.

§ 2.

Då sådan kungörelse utfärdats och intill dess beslut i anledning af frågan om *afveckling medelst administration* blifvit fattadt eller der

Bih. till Riksd. Prot. 1880. 7 Saml. 25 Häft.

afveckling beslutats, så länge den fortgår, ege borgenär för fordran, som före betalningsinställelsen tillkommit, icke rätt att i annan ordning, än här nedan föreskrifves, söka det gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall, eller att samma fordran i laga ordning utsöka.

§ 3.

Vid sammanträdet anmäler hvarje borgenär beloppet af sin fordran, dock att det belopp, hvarför borgenär vid sammanträdet må rösta, i händelse det öfverstiger hvad gäldenärens bok utvisar, skall medelst företeende af ostridigt fordringsbevis styrkas.

Förslag till *afveckling medelst administration* skall såsom antaget anses, derest antingen alla tillstädesvarande borgenärer sig derom förenat, eller ock fyra femtedelar af de vid sammanträdet närvarande borgenärerne bifallit förslaget, och dessa borgenärer jemväl representera fyra femtedelar af de ostridiga fordringarne.

§ 4.

Varder beslut om gäldbundna boets *afveckling medelst administration* i behörig ordning fattadt, ege borgenärerne i den ordning, som för val af gode män i konkurs är föreskrifvet, utvälja administratorer, två eller flere, att boet om händer taga och afveckla. Vid samma tillfälle utfärda borgenärerne instruktion och bemyndigande för administratorerne.

Anse administratorerne, efter tagen närmare kännedom om gäldbundna boets ställning, afveckling utan konkurs overkställbar, göra hos Rätten ansökan om boets försättande i konkurs, men ansvare för boets tillgångar, till dess de af konkursförvaltarne omhändertagas.

§ 5.

Har *afveckling medelst administration* blifvit beslutad och kommit till stånd, må den under ingen förevändning fortgå längre tid än tolf månader, räknadt från den dag beslut om afveckling fattades.»

Då det af Herr Wallenberg nu framlagda lagförslag är ordagrant lika lydande med det vid sistlidne riksdag af Herr G. H. Stråle inom Första Kammaren uti motionen N:o 16 framställda, af Lag-Utskottet i dess Utlåtande N:o 34 afstyrkta och af båda Kamrarne utan votering afslagna, får Utskottet, under hänvisning beträffande utländsk lagstiftning till hvad uti nämnda utlåtande finnes anfördt samt med upplysning, att det uti samma utlåtande omförmälda, uti England af regeringen för parlamentet framlagda lagförslag icke, efter antagandet i Öfverhuset, hann att uti Underhuset fullständigt behandlas, innan parlamentet prorogades, hvadan detsamma för den gången förföll, nu i öfrigt åberopa hvad Utskottet så väl vid sistlidne riksdag, som vid den närmast föregående, andragit såsom skäl för afstyrkande af liknande förslag.

Sedan Utskottet anført, hurusom af den lemnade redogörelsen för den utländska lagstiftningen i ämnet framginge, att hvarken i Tyska riket, Frankrike eller Österrike något rättsinstitut förekomme, som motsvarar den ifrågasatta »afvecklingen»; och att, då vidare det i nämnda redogörelse närmare omförmälda nordamerikanska förfarandet endast kunde inträda *under pågående konkurs*, det egentligen endast vore till England, man med något skäl kunde hänvisa, då man i främmande lagstiftning sökte stöd för att i vårt land införa lagstadgad »afveckling under administration», men hurusom härvid den anmärkning låge nära, att hvarken våra affärsförhållanden vore jemförliga med Englands eller rättsliga åtgärder i allmänhet här i landet förenade med de dryga kostnader och, i många fall vidlyftigheter, som der gjorde så önskvärdt att undvika deras anlitande, yttrade sig Utskottet vidare på följande sätt.

Mot hela anordningen möta derjemte, enligt Utskottets tanke, ur principiell synpunkt stora betänkligheter. Hvarje lagstiftning i förevarande afseende måste — derest den skall hafva något ändamål — leda till ett genom andras beslut för enskilde fordringsegare stadgad hinder att medelst anlitande af vanliga exekutiva åtgärder göra sin rätt gällande och till ett mot dem öfvadt rättsligt tvång att deltaga uti en af andra beslutad »afveckling», eller med ett ord: det är här fråga om ett slags rättsligt förfarande, som, utan att heta konkurs och utan att i förhållande till gäldenären så verka, dock, hvad fordringsegarne beträffar, skulle medföra alla följder af en konkurs. I alla händelser borde väl denna »afveckling» med alla sina i en mängd rättsförhållanden så ingripande följder icke kunna inträda förr, än efter domstols pröfning af och bekräftelse å borgenärernes beslut. Men härför erfordras ett rättsligt fastställande af fordringarne och fordringsegarnes å dem grundade röst-

rätt, hvilket åter till följd af den omgång och tidsutdrägt, deraf skulle förorsakas, komme att i hög grad förminska värdet af hela förfarandet.

Tvångsackordet har visserligen återopats såsom exempel på, att den ena fordringsegarens rätt gjorts beroende af de andres beslut, men härvid har förbisetts, att i fråga om antagande af ackord förefinnas flera garantier och den domstolens medverkan, hvilka det föreslagna administrationsförfarandet skulle komma att sakna. Så sker pröfning af ackordsanbud icke förr än efter inställedagen, hvadan ock rättens ombudsman kan vara förpliktad att dervid tillhandahålla »skriftlig förteckning å alla röstberättigade borgenärer jemte det belopp af deras fordringar, som vid ackordet i betraktande komma må»; så får den, hvars anmälda fordran är bestridd, visserligen i omröstningen öfver ackordsanbudet, deltaga, men, om hans röst kan på utgången inverka, dömes först öfver jäfvet och bestämmes sedan definitivt utgången af omröstningen, och så är det vidare i fråga om ackord Rätten, som, ändå att ackord ej bestridt är, under lagbundna förutsättningar och former pröfvar det erbjudna ackordet.

Hvad det föreliggande förslagets detaljer beträffar, så torde den till tio dagar *från kungörelsens införande i allmänna tidningarne* bestämda inställetid för beslut om administration icke i vårt land kunna anses så tillräckligt tilltagen, att ingen borgenär derigenom kan beröfvas sin obestriddliga rätt att under vanliga omständigheter hinna att sig vid sammanträdet infinna. Visserligen skulle, såsom Utskottet, då denna fråga sistlidne riksdag förelåg, erinrade, vid större fallissementer, som väcka mera allmänt uppseende, borgenärerna, derigenom uppmärksamgjorda på saken, komma i tillfälle att vid det utlysta sammanträdet temligen allmänt bevaka sin rätt; men vid mindre sådana skulle möjligen ett fåtal af borgenärerna efter samråd med gäldenären kunna åstadkomma ett moratorium på ett år, som för öfrige borgenärer kunde vara ofördelaktigt och för den allmänna krediten skadligt; och i allmänhet synes, då ett hufvudvilkor för att en »afveckling» skall kunna med fördel åvägabringas, är, att densamma kan komma till stånd utan all för lång tidsutdrägt, mot en sådan »afvecklings» lagstadgande den härvid erforderliga kallelsetidens längd utgöra ett väsentligt hinder.

Vidare skulle, derest anmärkningar gjordes mot någon eller några fordringar, hvarpå borgenär vid sammanträdet ville grunda sin talan, stora svårigheter möta att bestämma, huru förfaras skulle för att få en sådan anmärkning pröfvad. Lika litet som fullt vitsord i detta hänseende kan tillerkännas gäldenärens böcker, lika olämpligt vore att åt öfrige borgenärer uppdraga en sådan pröfningsrätt, och att hänskjuta tvi-

sten till domstols bedömande, kan, till följd af den tidsförlust, detta skulle förorsaka, icke ifrågasättas. Med rättvisa torde ej heller vara förenligt att, såsom enligt förslaget skulle blifva förhållandet, äfven de borgenärer, som för sin fordran egde panträtt, skulle kanske genom oprioriterade borgenärers beslut blifva under möjligen ända till ett års tid förhindrade att ur panten utfå sin fordran.

På de sålunda af Utskottet förut anförda grunder kan Utskottet lika litet nu som tillföre, finna den föreslagna lagstiftningsåtgärden vara lämplig; och då dessutom erfarenheten visat, att, der skäligen anledningar till utredning af ett gäldbundet bo utan konkurs förefunnits, en sådan utredning i de flesta fall kunnat på den enskilda öfverenskommelsens väg åstadkommas, hemställer Utskottet,

att Herr Wallenbergs förevarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 22 April 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Reservation:

af Herr *Lindgren*, som ansett Utskottet hafva bort tillstyrka Riksdagen att i underdånig skrifvelse begära, det Kongl. Maj:t tacktes låta utarbета och Riksdagen förelägga förslag till lagstiftning i ämnet.

Herr *Asplund* har begärt få här antecknad, att han icke inom Utskottet deltagit i ärendets behandling.
